

Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuosikertomus 2019

s. 2 Sisältö

s. 3 ”Fiilissivu”

Sitaatti

s. 4 Pääsihteerin katsaus vuoteen 2019

50-vuotisjuhlavuosi oli täynnä konkreettisia tekoja vesistöjemme hyväksi

Roskienkeruuvene Roska-Roope, uusia käymäläjätteen tyhjennyspaikkoja veneilijöille, lisää kuivakäymälöitä, ainakin 150 000 rannoilta kerättyä roskaa, isoille veneille soveltuva pohjapesuri, kymmeniä tuhansia kiloja romua pois saaristosta ja parannuksia retkisatamapalveluihin Järvi-Suomessa. Vähemmän levää, roskaa ja kemikaaleja veteen. Näistä koostui yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuosi.

Yhdistys on olemassa, jotta voimme mahdollisimman kestävästi ja luontoa kunnioittaen liikkua vesillä ja ladata henkistä hyvinvointia vesistöjemme ääressä. Juhlavuotemme motto oli: **Pidä Saaristo Siistinä ry elää ajassa – koko ajan**. Tuomme vesilläliikkuville paitsi uusia keinoja toimia entistäkin ympäristöä säästävämmin, parannamme myös resurssiemme salliessa vanhoja ja hyväksi koettuja palvelujamme.

Juhlavuoden uutuutena lanseerasimme **roskienkeruuvene Roska-Roopen**. Konkreettisen roskien keräämisen lisäksi veneen tarkoitus on kiinnittää huomiota vesistöjen roskaantumisongelmaan laajemminkin ja muistuttaa, että mikään roska ei kuulu luontoon. Vene on itsessään ympäristöystävällinen, sillä se kulkee sähkömoottorien voimin ja saa virtansa katolla olevista aurinkopaneeleista.

Yhteistyökumppanimme ovat monessa mukana mahdollistamassa työtämme. Olemme omistaneet teille oman tilan tuonnempana vuosikertomuksessamme, mutta tässä pari esimerkkiä:

PSS ry vastaanotti alkuvuodesta 2018 **Partioaitan ympäristöbonuksen**. Sillä kunnostettiin jo vuonna 2018 runsaasti retkisatamarakenteita. 2019 tätä työtä jatkettiin rakentamalla melojille rantautumistikkaita sekä lapsille omia huusseja, todellisia ”pikkuloita”.

Weisell-säätiön avustuksella toimme Suomeen kokeiltavaksi purjeveneillekin sopivan pohjapesurin, johon voivat ajaa jopa 16 metriä ja syväykseltään 2,4-metriset veneet. Se on yhtä helppokäyttöinen kuin autopesupaikat ja mekaniikka on pitkälti sama. Pohjista irtoava aines kerätään pesurin ympärillä ja alla olevaan pussiin. Pohjapesuri sijoitettiin 2019 Hangon Itäsatamaan ja sitä operoi ja käyttömaksun kerää Hangon ST1. Se on käytettävissä vielä koko kauden 2020 ja käytön runsaudesta riippuu, jääkö se sinne vai ei.

Kunnostimme useita yhdistyksen kelluvia **imutyhjennysasemia** Saaristomerellä. Lisäksi upouusi kiinteä imutyhjennysasema asennettiin Jurmoon. Myös Tammisaaren saaristoon saatiin kauan kaivattu laiturimallinen kelluva imutyhjennysasema Byxholmen-saaren kupeeseen

Pyrimme siihen, että myös saariolosuhteissa voisi lajitella asianmukaisesti. Yhdistyksen noin 200:ssa Roope-jätepisteessä kerätäänkin yleensä ainakin metallia ja paperia, joissakin myös lasia ja kartonkia.

Saaristomerellä ja Pohjanlahdella aloitettiin kierrätyksen lisäämiseksi **muovipakkausten keräyskokeilu**

muutamissa Roope-jätepisteissä. Lisäksi biojätteen keräystä on lisätty, jotta voimme edistää ravinteiden kiertoa.

Yksi juhlavuotemme tavoitteista oli saada yli 50 **Roope-satamaa, ja se toteutui!** Ympäristöasioihin erityistä huomioita kiinnittäviä Roope-satamia on nyt yhteensä 53 Suomen meri- ja järvialueilla.

Tuhannet ihmiset osallistuivat vuoden 2019 aikana PSS ry:n **Siisti Biitsi -rantojensiivoustalkoisiin**. Talkoolaiset siivosivat yli 150 rantaa ja keräsivät noin 170 000 roskaa. Nämä ovat vain meille ilmoitettuja siivouksia, luvut ovat todellisuudessa paljon suurempia.

Olemme teettäneet ja tehneet rantaroskien tutkimuksia jo 1970- ja 80-luvuilla. Tänäkin vuonna jatkoimme jo vuodesta 2013 säännöllisesti vuosittain tekemäämme **rantojen roskaantumisseurantaa**. Tutkimusrantoja on yhteensä 13 eri puolilla Suomea. Näiden rantojen roskat lasketaan ja luokitellaan kolmesti vuodessa. Tulokset raportoidaan Suomen ympäristökeskukselle.

Yhdistyksemme edustaja esimerkiksi oli tänä vuonna mukana laatimassa ympäristöministeriön tilaamaa selvitystä, jossa esitetään vaihtoehtoja siitä, miten EU:n kesällä 2021 voimaan tulevan ja kertakäyttömuovien kulutusta rajoittavan direktiivin voisi toteuttaa Suomessa. Teimme myös HELCOMille alustavaa selvitystä käytöstä poistettujen lasikuituveneiden tilanteesta ja jatkokesittelystä.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n työ onkin laajentunut huomattavasti ”pelkästä” roskien keruusta, vaikka sitäkin edelleen toki tehdään. Olemme monella tavalla vesistöjen hyvinvoinnin asiantuntijoita ja konkreettisesti sen hyvinvoinnin edistäjiä.

Lisää tietoa toiminnastamme ja sen vaikuttavuudesta saat seuraamalla nettisivujamme tai sosiaalisen median kanaviamme.

Haluan vielä kerran kiittää jokaista työmme mahdollistanutta henkilöä, yhteisöä ja yritystä – pidetään yhdessä saaristo siistinä!

Aija Kaski

Pääsihteeri, Pidä Saaristo Siistinä ry

[s. 5 Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti](#)

Pidä Saaristo Siistinä ry (PSS ry) on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu veneilijöiden ja vesilläliikkujien ympäristöjärjestö. Yhdistys toimii saaristo- ja rannikkoalueilla sekä Järvi-Suomessa.

PSS ry on tunnettu ja luotettava, jäsenperusteinen vesistöjen ympäristöasioihin erikoistunut asiantuntijaorganisaatio. Jäseninämme on puhdasta vesiympäristöä arvostavia henkilöitä.

Yhdistyksen tehtävänä ja päämääränä on edistää Suomen merialueiden, sisävesien, rantojen ja saariston puhtautta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä veneily- ja vesistöretkeilymahdollisuuksia.

Tavoitteenamme on kertoa, miten liikkua vesillä ympäristöä huomioivalla ja kunnioittavalla tavalla. Kaikilla toiminta-alueillamme noudatamme yhteistä linjaa ja tuemme tasapuolisesti vesilläliikkumismahdollisuuksia.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n työ vesiympäristön hyväksi koostuu kolmesta osa-alueesta:

- ympäristöhuoltotyö
- ympäristöviestintä
- ympäristöprojektit

Pidä Saaristo Siistinä ry:n arvot

Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen vastuullisuus.

Pyrimme toiminnassamme aina huomioimaan ja yhteen sovittamaan ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin. Edesautamme mahdollisuuksiemme mukaan sitä, että ihmiset voivat virkistäytyä vesillä ja saaristossa luontoa mahdollisimman vähän kuormittaen.

Aktiivinen ja aloitteellinen kehittyminen.

Etsimme koko ajan parempia ja ympäristöystävällisempiä toimintamalleja ja seuraamme, mitä alamme tutkimus- ja toimintakentällä tapahtuu. Myötävaikutamme hyvien menetelmien käyttöön ottamisessa niin omassa kuin kohderyhmiemmekin toiminnassa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n alkuperäisen toiminta-ajatuksen vaaliminen. *Haluamme suojella vesiympäristöä ja kannustaa esimerkillämme jokaista toimimaan yksilöinä ja yhdessä paremman vesiympäristön puolesta. Haluamme, että tulevatkin sukupolvet voivat nauttia ainutlaatuisista vesistöistämme. Teemme työtä suurella sydämellä.*

s. 6 kuvitus sivu

s.7 Toiminta-alueet

Sivulle tulee Suomen kartta, johon on merkitty toiminta-alueet sekä niiden tiedot.

Saaristomeri

Huoltoalus M/S Roope

27 Roope-palvelupistettä

2 astianpesupaikkaa

10 kelluvaa imutyhjennysasemaa sekä kiinteä imutyhjennysasema Jurmossa

Vuokramökki Nuottatupa Trunsössä. Trunsössä on myös yhdistyksen jäsens sauna, astianpesupaikka, grillikatos ja luontopolku. Lisäksi PSS ry:llä on kesäisin satamaisäntä tai -emäntä saarella palvelemaan veneilijöitä ja Nuottatuvassa yöpyviä.

Saimaa

Huoltoalus M/S Roope-Saimaa

Saimaalla PSS ry ylläpitää ja huoltaa noin 100 virkistysalueyhdistyksen tai -säätiön, kaupunkien ja kuntien omistamaa retkisatamaa. Kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä sekä vaihtelevasti muita palveluita kuten laituri, grillikatos/tulipaikka, jäteposti, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

7 imutyhjennysasemaa, joista viisi omassa huollossa, yksi Taipalsaaren kunnan ja yksi Puumalan Sahalahden huollossa.

Päijänne

Huoltoalus M/S Roopetar

Päijänteellä PSS ry huoltaa noin 20 Päijänteen virkistysalueyhdistyksen ja kaupunkien omistamaa retkisatamakohdetta.

Kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä sekä vaihtelevasti muita palveluita kuten laiturit, grillikatokset/tulipaikka, jätepiiste, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

Pirkanmaa

8 kuivakäymälää

2 imutyhjennysasemaa

nuotiopaikkoja

Itäinen Suomenlahti

2 kelluvaa imutyhjennysasemaa

2 kiinteää imutyhjennysasemaa

Lisäksi PSS ry huoltaa Kotkan kaupungin septilaitteita, ja yhdistyksellä on kuivakäymälä ja jätepiiste Santion rajavartioasemalla.

Pohjanlahti

Huoltoalus M/S Roope-Botnia

27 Roope-palvelupistettä (sisältävät jätepiisteen ja kuivakäymälän, joissakin kohteissa on grillikatokset/tulipaikka ja polttopuuhuolto)

2 kelluvaa imutyhjennysasemaa

jäsensauna

Kaksi kohdetta (Kokkolan Tankar ja Vaasan Kuparisaari), joiden palvelutason PSS ry on kehittänyt liikuntaesteisille sopivaksi. Näille elämyssaarille on rakennettu tukevat laiturit, kävelysillat, invakäymälät ja grillikatokset.

[s. 8 Jäsenmäärä](#)

Vuoden 2019 lopussa yhdistyksellä oli jäsentä 12 728 (vuonna 2018 12 478). Jäsenet saavat vuosittain veneeseen kiinnitettävän Roope-tarran merkiksi jäsenyydestään sekä kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Roope-lehden. Yritysten, yhteisöjen ja veneseurojen oli mahdollista liittyä kannatusjäseneksi 450 euron vuosimaksulla. Vuonna 2019 yhdistyksellä oli 58 kannatusyritystä.

[Hallinto](#)

Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääkonttori sijaitsee Turussa. Turusta myös hallinnoidaan Pirkanmaan, Pohjanlahden, Itäistä Suomenlahden ja Saaristomeren toiminta-alueita. Järvi-Suomen aluetta, johon Saimaa (Vuoksen vesistöalue) sekä Päijänne kuuluvat, hallinnoidaan Savonlinnasta käsin.

Ylintä päätäntävaltaa yhdistyksessä käyttää vuosikokous. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous on pidettävä vuosittain ennen toukokuun loppua. Vuonna 2019 vuosikokous pidettiin 23.4. merikeskus Forum Marinumissa Turussa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n hallitus vastaa yhdistyksen sääntöjen ja vuosikokouksen päätösten mukaisesta toiminnasta. Vuonna 2019 yhdistyksen hallitus piti 12 kokousta, joista seitsemän sähköpostitse.

Yhdistyksen hallituksesta on vuorovuosina erovuorossa kolme tai viisi jäsentä, hallituskauden ollessa kaksi vuotta kerrallaan. Vuonna 2019 kaikki erovuorossa olleet valittiin uudelleen. Hallituksessa olivat seuraavat henkilöt: puheenjohtajana jatkoi **Bengt Westerholm**, varapuheenjohtajina jatkoivat **Veli-Pekka Manninen** ja **Katja Rytönen** ja muina jäseninä **Tuomas Aho**, **Lars Ingvall**, **Jan-Erik Karlsson**, **Niklas Rosvall** ja **Topiantti Äikäs**.

Henkilöstö

Yhdistyksen palveluksessa vuonna 2019 oli ympärivuotisesti 16 henkilöä. Kausiluonteisesti kesäajaksi palkattuina oli huoltoaluksilla, jätehuollossa ja toimistotehtävissä vakituisen henkilökunnan lisäksi 10 henkilöä. Toimintakauden aikana yhdistyksessä työskenteli kaksi opintoihinsa liittyvässä työharjoittelussa olevaa henkilöä. Lisäksi yhdistyksellä oli eri puolilla Suomea kausiapuna huoltotehtävissä kymmeniä yksittäisiä henkilöitä sekä kolme yhteisöä Järvi-Suomessa.

s. 9 Talous

Yhdistyksen talous pysyi vakaalla pohjalla, ja lisääntyneiden yritystukien ansiosta tulos parani edellisvuodesta.

Yhdistyksen taseen loppusumma oli 2 267 778,58 €.

Tilikauden ylijäämä on 304 462,66 €, joka käytetään aluskaluston uusimiseen tarvittavien omarahoitussuukien kattamiseen.

Yhdistyksen tulot kertyvät jäsenmaksuista, ympäristöministeriön toiminta-avustuksesta, yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden tuesta sekä erityyppisistä hankeavustuksista.

Jäsenmaksuja kertyi 453 522 euroa. Määrä on lähes sama kuin edellisenä toimintakautena. Myös ympäristöministeriön toiminta-avustus pysyi aiemmalla tasollaan 400 000 eurossa.

Kuntien antamat toiminta-avustukset pienenevät entisestään. Ne muodostavat enää noin puoli prosenttia yhdistyksen kokonaistuloista. Monet kunnat ovat määritelleet tukiansa perusteita uudelleen, eikä yhdistyksen toimintamuoto tunnu sopivan enää näiden tukien piiriin.

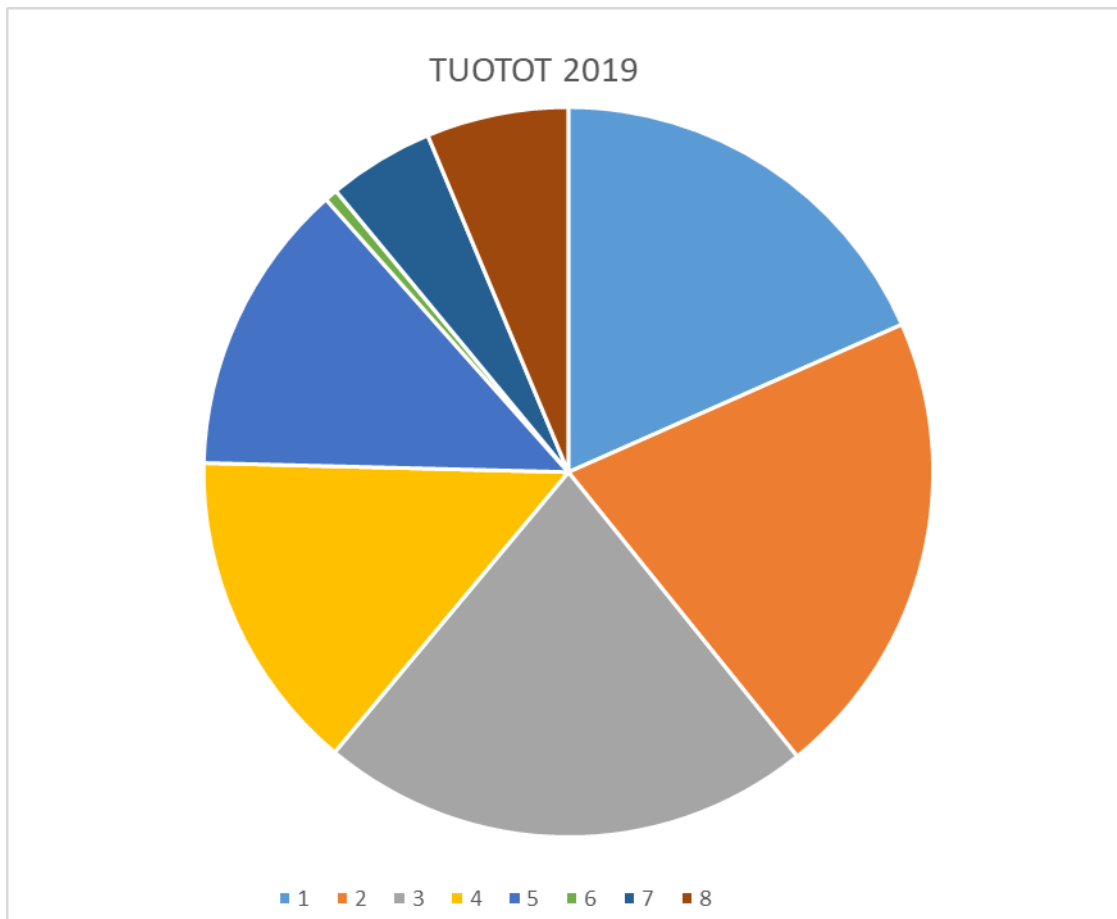
Monilla paikkakunnilla virkistysalueiden ylläpito on siirretty virkistysalueyhdistyksille, joiden tulorakenne vaihtelee alueellisesti. Kaikin paikoin niiden tulorakenne ei vastaa todellista kulurakennetta, joka mahdollistaisi PSS ry:n kannalta taloudellisesti järkevän yhteistyön. Virkistysalueiden kannalta välttämättömän ympäristöhuollon yhdistys tekee monilla Metsähallituksen, kuntien ja virkistysalueyhdistysten alueilla jäseniltään ja yhteistyökumppaneiltaan saadulla tuella.

Suurimmaksi tulonlähteeksi muodostui yhdistyksen historiassa ensimmäisen kerran yritysyhteistyökumppaneiden tuet. Yhdistyksen pitkäjänteinen työ vakiintuneiden kumppanuuksien solmimisessa ja hoitamisessa sekä ympäristövastuullisuuden merkityksen nouseminen yritysten agendassa yhä korkeammalle nosti yritystuen määrän 476 057,56 euroon.

Yhdistyksen päätukijoita olivat Suomen Jalometallikierrätys, KappAhl, Ålandsbankenin Itämeriprojekti, LähiTapiola, Viking Line, Partioaitta, Beweship, Helvar, Meyer Turku, Sarlin, Otavamedia, Turku Energia sekä Wärtsilä.

Yhdistys sai myös useita lahjoituksia yksityishenkilöiden merkkipäiviin liittyen, yhdistysten keräysten tuloksena sekä esimerkiksi koulujen taksvärkkipäivien keräyksinä.

Kalusto kuntoon -keräys, jolla kerätään omarahoitusosuutta Saimaan aluskaluston uusimiseen, tuotti vuoden 2019 aikana kaiken kaikkiaan 38 283 euroa. Suurin osa summasta kertyi uuden aluksen toiminta-alueen kuntien avustuksista, Säästöpankkisäätiön sekä yksityisten ihmisten lahjoituksista.

1 = YM:N AVUSTUS 18 %

2 = JÄSENMAKSUT 21 %

3 = YRITYSTUKI 22 %

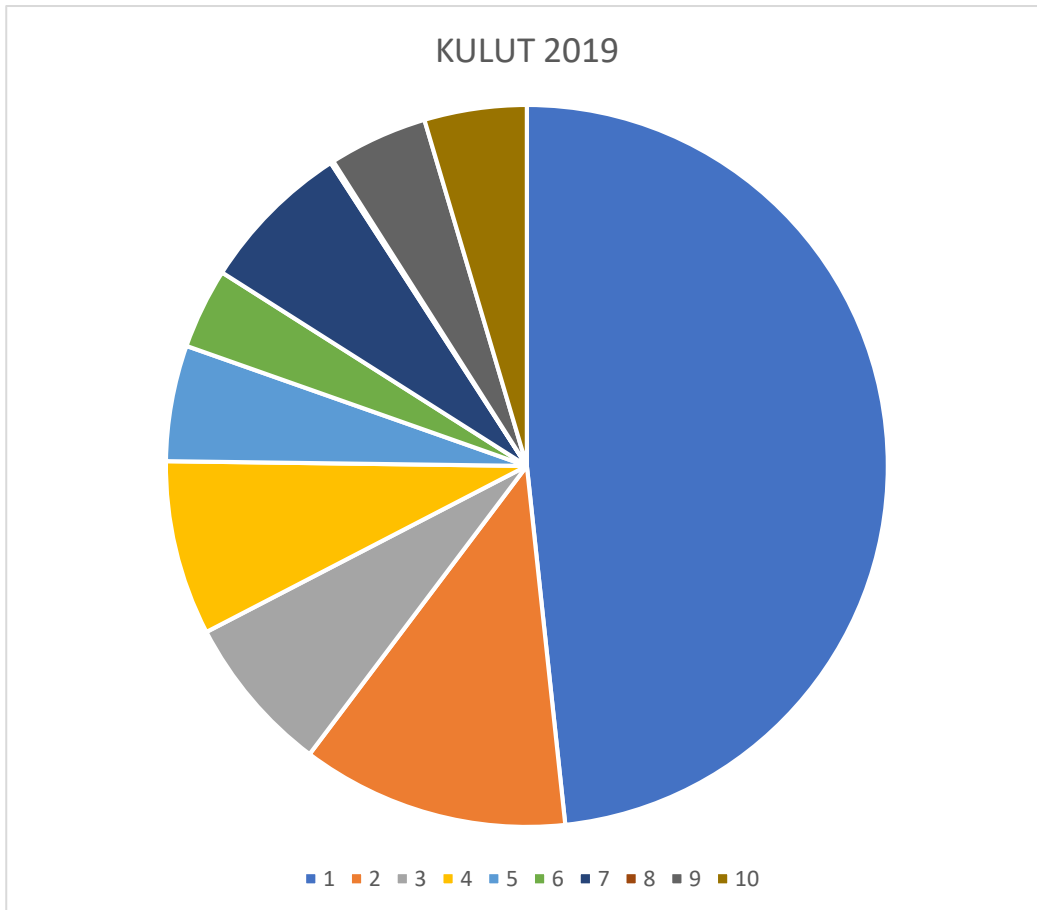
4 = PROJEKTIT 14 %

5 = JÄTEHUOLTOTYÖ 13 %

6 = KUNTIEN AVUSTUKSET 1 %

7 = MUUT TUOTOT 5 %

8 = YKSITYISHENKILÖIDEN LAHJOITUKSET 6 %

- 1 = HENKILÖSTÖ 48 %
- 2 = TOIMINTAKULUT 12 %
- 3 = ALUSKULUT 7 %
- 4 = KONEET JA KALUSTO 8 %
- 5 = MATKAT 5 %
- 6 = MARKKINOINTI 4 %
- 7 = HALLINTO 7 %
- 8 = TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖ 0,1 %
- 9 = TOIMITILAT 4 %
- 10 = POISTOT 5 %

s. 10-12 Vuoden varrella tapahtunutta nostoja eri toiminta-alueilta kuvien kera

Roska-Roope poimii pintaroskat

Vuonna 2019 Pidä Saaristo Siistinä lanseerasi uudenlaisen, aurinkosähköllä toimivan roskienkeruuveneen, Roska-Roopen. Veneen tarkoitus on puhdistaa pintavesiä ja tehdä tällä tavoin näkyväksi vesistöjen roskaantumisongelmaa muun muassa isoissa yleisötapahtumissa.

- Kun aloin miettiä, miten yhdistys juhlii 50-vuotista taivaltaan, oli ensimmäinen ajatus, että tietysti työtä tekemällä. Siisti Biitsi -talkoo-ohjelman kautta jo siivoamme rantoja, ja huoltoaluksemme

hakevat roskat saarista, niin väliin jää vesi, josta emme roskia ole keränneet. Syntyi idea aluksesta, joka kerää roskia suoraan vedestä, kertoo Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääsihteeri **Aija Kaski**.

Kesällä 2019 Roska-Roope miehistöineen vieraili useassa eri kesätapahtumassa ympäri Suomen. Sen saattoi bongata muun muassa Ruisrockissa, Kotkan Meripäivillä, Porin SuomiAreenassa ja useissa Järvi-Suomen satamissa keräämässä pintaroskia.

Roska-Roopea ovat olleet tukemassa Viking Line, Weisell-säätiö, Lähitapiola sekä Turun ja Helsingin kaupungit yhteisen Itämerihaasteensa hengessä.

Suomen ensimmäinen jokavuotinen Posankka Race

Turun oma kaupunkieläin Posankka ja Pidä Saaristo Siistinä ry (PSS ry) järjestivät Turun päivänä 15.9.2019 ensimmäisen uudenlaisen varainkeruutapahtuman, Posankka Racen. Posankka Racessa kaikki halukkaat saivat adoptoida itselleen oman pienen kilpaposankan 10 euron hintaan ja osallistua kisaan siitä, kuka pääsee ensimmäisenä maaliin Aurajokeen tehdyllä, puomitetulla radalla. Väkeä oli paikalla sankoin joukoin sateisesta säästä huolimatta, ja pieniä posankoita adoptoitiin yli 1700 kappaletta!

Tapahtumalla haluttiin kiinnittää kaupunkilaisten huomio vesistöjen roskaantumiseen ja kerätä varoja Pidä Saaristo Siistinä ry:n työn tukemiseen. Posankka Race on jatkossakin osa Turun päivän ohjelmaa.

Romut pois saaristosta yhteisvoimin

PSS ry järjesti tuttuun tapaan erilliskeräykset paikallisten yhteistyökumppaneidensa kanssa Saaristomerellä ja Pohjanlahdella kesällä 2019. Lounais-Suomen Jätehuollon (LSJH) ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n (PSS ry) heinäkuussa järjestämän romunkeräyksen aikana Naantalın ja Paraisten saarikohteista kuljetettiin pois kymmeniätuhansia kiloja romua ja jätettä. Roopen pysähdyspaikoilla kävi keräyksen aikana yhteensä 253 asiakasta, ja romua ja jätettä kertyi matkan varrelta reilut 41 tonnia.

– Keräys sai jälleen innokkaan vastaanoton ja jokaiselle pysähdyspaikalle tuotiin paljon tavaraa. Saimme kyytiin esimerkiksi sähkölaitteita kuten jääkaappeja ja helloja, pari autonromua ja moottorikelkkaa sekä puimurin, summaa aluksella mukana ollut LSJH:n palveluesimies **Jaana Saario-Lomppi** keräyksenromusaalista.

Vaasan erilliskeräys toteutettiin edellisvuosien tapaan yhteistyössä paikallisen jätehuoltoyhtiön Stormossenin kanssa heinäkuun lopulla. Alueelta kerättiin yhteensä pois 70 tonnia romua.

Roope-satamaohjelman suosio kasvoi – Roope-satamia jo 53

Pidä Saaristo Siistinä ry saavutti 50-vuotisjuhlavuotensa tavoitteen ylittää 50 Roope-sataman rajapyykki. Ympäristöystävällisiä Roope-satamia on nyt yhteensä 53 Suomen meri- ja järviolueilla. Uusimpia Roope-satamia ovat Förby Marina Särkisalossa, Mathildan Marina Mathildedalissa, Saaristo Marina Taivassalossa ja Korpoströmin vierassatama Paraisilla.

– On ollut todella hienoa huomata, että näin suuri joukko suomalaisia venesatamia on sitoutunut aktiivisesti kehittämään toimintaansa kokonaisvaltaisen ympäristöystävälliseen suuntaan. Keskeinen ajatushan Roope-satamaohjelmassa on jatkuva kehittyminen. Tulevaisuudessa satamatoiminnoissa tullaan varmasti miettimään myös ilmastovaikutusten vähentämistä. Roope-satamaohjelma hyväksyttiin tänä vuonna myös yhdeksi laatujärjestelmäksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan, kertoo PSS ry:n Roope-satamaohjelman vastaava **Katriina Murto**.

Kertakäyttömuovien käyttöä rajoitetaan – mitä se tarkoittaa Suomen osalta?

EU rajoittaa tiettyjen tuotteiden osalta kertakäyttömuovien kulutusta direktiivillä, joka astuu voimaan vuonna 2021. Pidä Saaristo Siistinä ry oli mukana ympäristöministeriön tilaamassa selvityksessä, jossa esitellään vaihtoehtoja, miten direktiivi voitaisiin toteuttaa Suomessa. PSS ry:n lisäksi selvitystä olivat laatimassa Ekoleima Ay ja Enlawin Consulting Oy.

Haluamme erityisesti painottaa, että roskaantumisen ennaltaehkäisevään työhön on panostettava valtakunnallisesti, ei vain merialueiden osalta, kertoo PSS ry:n projektipäällikkö **Hanna Haaksi**.

Suomen Roskakalat voitti turkulaisen mainoskilpailun

Pidä Saaristo Siistinä ry:n (PSS ry) Suomen Roskakalat -kampanja voitti pääpalkinnon sekä Paras oivallus -palkinnon Vuoden Mainos -kilpailussa tammikuussa 2019. Vuoden Mainos -raadin mukaan kampanja oli yksittäisenä luovana ideana ”muita päätä pidempi” ja toimi hyvin printtinä, pelinä ja Facebook-livelähetyksenä.

Suurimman kunnian saa mainos, joka merkityksellisyytensä vuoksi on päätynyt jo oppikirjoihin asti, tuomaristo perustelee.

Idean ja toteutuksen takana ovat helsinkiläiset AD-copywriter **Kuisma Väänänen** ja copywriter **Akseli Kouvo**.

Tavoitteemme oli saada ihmiset huomaamaan, että vesistöjemme yleisin roskakala ei olekaan särki, vaan meidän ihmisten sinne heittämä roska. Roskakalojen yleisyyden lisäksi halusimme havahduttaa katsojan myös ymmärtämään, kuinka vanhaksi esimerkiksi ”muovipullokala” elää, jopa 1000-vuotiaaksi! Väänänen ja Kouvo kertovat.

[s. 13 Ympäristöhuoltotyö](#)

Konkreettinen ympäristöhuoltotyö on tärkeä osa yhdistyksen perustoimintaa, ja siitä yhdistys usein parhaiten tunnetaan. Ympäristöhuoltotyöhön kuuluu olennaisena Roope-palveluiden tarjoaminen vesilläliikkuville merialueilla ja Järvi-Suomessa. Roope-palvelut edesauttavat vesiympäristömme puhtautta ja roskattomuutta sekä vähentävät niiden rehevöitymistä.

Roope-palveluihin kuuluu muun muassa jäteposteitä, joissa vastaanotetaan sekajätteen lisäksi lasia, pienmetallia sekä joissakin pisteissä myös paperia, pahvia, biojätettä ja muovia; kuivakäymälöitä, astianpesupaikkoja, 30 kelluvaa käymäläjätteen imutyhjennysasemaa sekä muutamia kiinteitä asemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja sekä saunoja. Palveluihin lukeutuvat myös erilliskeräykset, joita ovat esimerkiksi metallin- ja SER-romun ja vaarallisten jätteen keräykset paikallisten toimijoiden, kuten kuntien tai jätehuoltoyritysten kanssa eri toiminta-alueillamme. Osaa Roope-palveluista tuotetaan yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Roope-jätepostien kautta keräsimme kaudella 2019:

2334 m³ polttokelpoista jätettä

67 m³ pienmetallia

46 m³ lasia

15 m³ paperia

Veimme Järvi-Suomessa kuivakäymälöihin:

20,7 m³ kuoriketta

271 jumborullaa wc-paperia

Kuljetimme polttopuita Järvi-Suomen ja Pohjanlahden **retkisatamien tulipaikoille** yhteensä 277 m³.

Koko rannikon kelluvista imutyhjennysasemista tyhjensimme lähes 100 m³ veneilijöiden käymäläjätettä.

Tämä määrä käymäläjätettä sisältää x kiloa fosforia ja x kiloa typpeä. Tällä ravinnemäärällä kasvattaisi märkápainoltaan x kiloa levää!

s. 14-15

50 vuotta puhtaampien vesistöjen puolesta

Pidä Saaristo Siistinä ry:n (PSS ry) Roope-hyljelogo ja sen alle kuuluvat palvelut ovat tuttuja monille saaristossa aikaansa viettäneille. Vuonna 2019 yhdistys juhlii 50-vuotista taivaltaan. Muutamien saaristolaisten tekemästä vapaaehtoistyöstä on kasvanut valtakunnallinen vesistöjen hyvinvoinnin asiantuntija ja toteuttaja. Nykyään Roope-palvelupisteitä löytyy yli 200 ympäri Suomen, ja yhdistyksen toiminta-alueilla operoi neljä huoltoalusta tuoden tonneittain jätettä ja romua pois saarista.

PSS ry:n toiminta alkoi vuonna 1969 Saaristomerellä, missä saaristoaktivisti ja -poliitikko **Rabbe Laurén** seurueineen havahtui siihen, että rannoille oli ajelehtinut paljon roskapusseja ja muuta sinne kuulumatonta. Seurue päätti viedä peltitynnyreitä roskiksi saariin. Saaristolaisten kanssa sovittiin, että he joko polttivat jätteet tai toimittivat ne mantereelle jatkokäsittelyyn.

”Roskatynnyrit todettiin toimivaksi ratkaisuksi, ja 70-luvun lopulla niitä oli jo lähes sata Suomen etelärannikolla. Silloinen sisäministeriö totesi toiminnan hyväksi ja alkoi tukea sitä. 80-luvulla toiminta laajeni Saimaalle ja Itäiselle Suomenlahdelle, ja 90-luvulla olimme jo kaikilla Suomen suurimmilla vesistöalueilla. Olemme toimineet vesistöalueiden jätehuollon liikkeelle panevana voimana”, kertoo PSS ry:n pääsihteeri **Aija Kaski**.

Projektityöllä ratkaisuja ympäristöhaittojen kitkemiseen

Konkreettisen ympäristöhuoltotyön lisäksi yhdistyksen toiminta on laajentunut ympäristöprojekteihin ja -viestintään. Projektien kautta yhdistys on kehittänyt, tutkinut ja tehnyt tutuiksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Projektit pureutuvat kolmeen ympäristöongelmaan: vesistöjen roskaantumiseen, rehevöitymiseen ja kemikalisoitumiseen.

”Keräämme aktiivisesti tietoa vesiympäristöön liittyvistä asioista ja valistamme ihmisiä parhaista toimintatavoista. Vesistöjen roskaantuminen oli se asia, joka oli pontimena yhdistyksen syntymiselle ja perustamiselle, ja tänä päivänä vesistöjen roskaantuminen on kuumempi aihe kuin koskaan. Aloitimme ensimmäisinä Suomessa rantojen roskaantumisen järjestelmällisen tutkimisen seitsemän vuotta sitten ja teemme sitä edelleen. Siisti Biitsi -rantojensiivousohjelmamme aloittaa tänä keväänä jo kuudennen toimintavuotensa, ja kaikki ovat tervetulleita mukaan siihen!” kertoo PSS ry:n projektipäällikkö **Hanna Haaksi**.

Veneilyn ympäristöhaitat liittyvät useimmiten rehevöittäviin jätevesiin ja antifouling-aineiden haitallisiin kemikaaleihin. Myös rehevöitymisen ehkäisyssä PSS ry oli liikkeellä ennen muita. Suomessa käymäläjätevesien päästö vesistöihin kiellettiin lailla vasta vuonna 2005.

- Jo 80-luvun alkupuolella huoltoaluksistamme pystyttiin tyhjentämään veneiden septitankkeja, jotka muuten olisi tyhjennetty vesistöihin suoraan. Olemme olleet vahvasti mukana kehittämässä ja rakentamassa veneiden käymäläjätevesisäiliöiden vastaanottoverkostoa, Haaksi kertoo.

Kemikalisoitumisen saralla projektityö on painottunut huviveneiden antifouling- eli eliönestomaalien käytön vähentämiseen. PSS ry etsii ja tarjoaa vaihtoehtoisia ratkaisuja pohjan puhtaanapitoon.

Kaudella 2019 veneilijät saivat käyttöönsä uuden, kölivenellekin sopivan pohjapesurin Hangossa. Sen kokeilumahdollisuuden seuraavan kahden kauden ajan on rahoittanut Weisell-säätiö.

Jokainen ympäristöteko on tärkeä

Vaikka veneilyn ympäristövaikutukset ovat marginaalisia, kun niitä verrataan vaikka teollisuuden, maatalouden tai yhdyskuntien vaikutuksiin, sen pistevaikutukset ovat merkittäviä. Veneily keskittyy yleensä ajallisesti muutamiin viikkoihin ja paikallisesti valmiille väylille ja satamiin.

- Jokainen teko, jolla voidaan keventää Itämeren kuormittumista, koskipa se sitten roskaantumista, rehevöitymistä tai kemikalisoitumista, on tärkeä. Meistä on oleellista, että jokainen yksilöinä ymmärtää ongelman ja oppii toimimaan oikein. Olemme osa sitä 90 miljoonan ihmisen laumaa, joka asuu Itämeren valuma-alueilla ja pystyy vaikuttamaan sen tilaan, Kaski kertoo.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n 50-vuotisjuhlavuonna on ollut ilo todeta, että syyt, joiden vuoksi yhdistys perustettiin ja joiden eteen se on tehnyt valtavan määrän työtä, ovat tällä hetkellä yhteiskuntamme asialistalla erittäin korkealla. Ympäristö, luontoarvot ja kestävä kehitys nivoutuvat kaikkeen, mitä yhteiskunnassa tapahtuu, eikä niitä enää pidetä pelkästään esteettisinä asioina.

– Työtä kuitenkin riittää. Yksi yhdistyksemme suurimmista haasteista on vanhan aluskaluston uusiminen, Kaski kertoo.

[s. 16-18 Ympäristöprojektit](#)

Ympäristöprojektit ovat yksi PSS ry:n toiminnan kulmakivistä. Projektit pureutuvat vesistöjen ympäristöongelmiin ja painottuvat kolmeen osa-alueeseen: *roskaantumiseen, rehevöitymiseen ja kemikalisoitumiseen*.

Projektien kautta yhdistys on pystynyt kehittämään, tutkimaan ja tekemään tunnetuksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja veneilyn ja vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Projektit antavatkin yhdistykselle uusia valmiuksia ja osaltaan lisäävät yhdistyksen asiantuntijaroolia ympäristöalan kentällä.

Projekteja toteutetaan erillisrahoituksen turvin yhteistyössä muiden järjestöjen sekä hallinnollisten tahojen, tutkimuskeskusten ja yritysten kanssa niin alueellisella kuin kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Laaja yhteistyö eri tahojen kanssa tuo yhdistykselle näkyvyyttä uusissa kohderyhmissä, joita ei välttämättä muuten tavoitettaisi.

Roskaantuminen

Pidä Saaristo Siistinä ry on perustamisvuodestaan 1969 lähtien työskennellyt vesistöjen roskaantumisen ehkäisemiseksi. Viime vuosina yhdistys on keskittynyt selvittämään rannoilta löytyvän roskan määrää, laatua ja reittejä vesistöihin. Projektien avulla on pyritty vaikuttamaan kaikkien kansalaisten asenteisiin ja käyttäytymiseen vesistöjen roskaantumisen hillitsemiseksi sekä vaikuttamaan rakenteellisiin ongelmiin.

Rantojen roskamonitorointi

Vuosina 2011–2013 PSS ry osallistui EU-rahoitteiseen MARLIN (Baltic Marine Litter) -projektiin, jossa kehitettiin kansainvälisesti vertailukelpoinen menetelmä rantaroskien seurantaan varten. Lisäksi projektissa seurattiin rantojen roskaantumista tietyillä rannoilla.

MARLIN-projektin tulosten mukaan Suomen rannat olivat roskaisempia verrattuna muiden projektimaiden (Ruotsi, Viro, Latvia) rantoihin. Lisäksi hätkähdyttävää oli muovin huomattava määrä kaikkien maiden tutkimusrantojen roskista. Keskimäärin 60 % kaikesta roskasta oli muovia, jonka määrä rannasta riippuen vaihteli 50 ja 90 %:n välillä. Rantojen roskaantumisen seurannan jatkuvuus nähtiin yhdistyksessä tärkeänä MARLINin loppumisen jälkeenkin, ja roskaseuranta jatkettiin samoilla rannoilla ja muutamia uusia rantoja otettiin mukaan.

Rantojen roskaantumisen seuranta on jatkettu ympäristöministeriön rahoittamana vuodesta 2015. PSS ry:n tekemän seurannan tulokset raportoidaan Suomen ympäristökeskukselle (SYKE), joka myös toimii datan varastojana. Seurannan tuloksia käytetään merentilan seurantaan sekä tulevien toimenpiteiden suunnittelemista varten. Tuloksen raportoidaan myös HELCOMiin.

Vuonna 2019 seurattavia rantoja oli 13 kappaletta. Pohjoisin ranta sijaitsee Kalajoella, eteläisin Utössä ja itäisin ranta Kotkan Lehmäsaarella. Vuoden 2019 siivouksessa ei ollut suurempia ongelmia. PSS ry osallistui tiimien siivouksiin mm. Utössä, Paraisilla ja Kaarinassa.

Mahanpuruja muovista

Mahanpuruja muovista -kampanja on Pidä Saaristo Siistinä ry:n toteuttama viestinnällinen tarrakampanja, jonka tavoitteena on vähentää vesistöjen roskaantumista positiivisen vaikuttamisen kautta. Kampanjan ideana on merkitä kaupunkiympäristössä jo olemassa olevat sadevesikaivot ja roskikset huomiota herättävästi. Kampanjalle on kehitetty hauska ilme erilaisine kalahahmoineen, joiden avulla levitetään tietoa roskien reiteistä vesistöihin.

Kampanja toteutettiin pilottina kesällä 2019 Porvoossa, Turussa ja Vantaalla parin viikon mittaisina täsmäiskuina. Turussa ja Vantaalla teipattiin myös roskiksia kampanjailmeellä. Turussa kaivonkansia tarroitettiin Kesärauha-festarien läheisyyteen Aurajoen varrelle, ja Vantaalla puolestaan kampanja ajoittui kaupungissa näkyvän SM-viikon yhteyteen. Kaupungit jakoivat viestiä tarrakampanjasta myös sosiaalisen median kanavissaan. Mahanpurua muovista -kampanjaa jatketaan myös tulevina vuosina.

Siisti Biitsi -rantojensiivousohjelma

Siisti Biitsin tarkoituksena on rantojen siivoamisen lisäksi kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta ja levittää ympäristöviestiä eteenpäin luentojen, kouluvierailujen ja sosiaalisen median kautta.

Vuosi 2019 oli Siisti Biitsin kuudes toimintavuosi ja vuoden alussa se muutettiin Pidä Saaristo Siistinä ry:n vakinaiseksi ympäristöohjelmaksi.

Vuoden 2019 aikana Siisti Biitsin nettisivuilla olevan talkookartan kautta ilmoitettiin 145 siivousta ja roskaraportit palautettiin 101 siivouksesta. Molemmissa saavutettiin ennätystulos. Roskia raportoitiin aiempia vuosia enemmän yksittäisten roskien määrän ollessa 157 736.

Siisti Biitsi vastaanotti Partioaitalta Ympäristöbonuksen, 20 250 euroa, alkuvuodesta 2019. Ympäristöbonus mahdollisti Siisti Biitsin nettisivujen uudistamisen ja laajemman tapahtumiin osallistumisen.

Maaliskuussa 2019 Ålandsbankenin Itämeriprojekti jakoi Siisti Biitsille kolmelle vuodelle jakaantuvan 90 000 euron avustuksen ohjelman jatkoa ja kehitystä varten. Vuonna 2019 rahoituksen turvin pystyttiin luomaan pohja Siisti Biitsin kummikouluohjelmalle. Ohjelmaa varten palkattiin määräaikainen työntekijä, jonka avulla

projektille luotiin rakenne ja opetusohjelma. Kummikouluohjelman tarkoituksena on monialainen ympäristökasvatus, jonka materiaalit ovat kategorisoitu eri ikäluokille. Ideana on paitsi koulujen sitoutuminen kummirannan siivoamiseen ja sen tilan seuraamiseen, myös roskaantumisen tutustumiseen ympäristöongelmana eri opetusmuotojen avulla. Pilotointia tehtiin useammassa koulussa jo vuonna 2019 positiivisin tuloksin. Kummikouluohjelma lanseerataan virallisesti vuonna 2020 ja tavoitteena on, että ohjelma saa jalansijan kymmenissä kouluissa ympäri Suomea.

Alko tuki Siisti Biitsiä 10 000 euron suuruisella avustuksella, jonka avulla ohjelmalle kehitettiin mobiilisovellus roskien raportointiin. Sovelluksen toivotaan kannustavan ihmisiä raportoimaan roskalöydökset entistä useammin, kun siistittävän rannan ja kerätyt roskat voi helposti ilmoittaa omalla puhelimellaan.

Nordic Coastal Clean-Up

Pohjoismaiseen ranta- ja meriroskaan keskittyvä rantasiivousprojekti Nordic Coastal Clean-Up järjestettiin vuonna 2019 kolmannen kerran.

Projektin tarkoituksena on kertoa Pohjoismaissa paikallisesta rantaroskaongelmasta sekä monitoroida projektin omalla metodilla vertailukelpoisia rantoja kustakin osallistujamaasta.

Kolmantena toimintavuotena Nordic Coastal Clean-Up -kampanjaan osallistuivat jälleen kaikki pohjoismaat. Islannin partneriksi vaihtui Landverndin tilalle Blue Army. Muut ryhmän jäsenet ovat Pidä Saaristo Siistinä ry (Suomi), Natur och Miljö (Ahvenanmaa), Håll Sverige Rent (Ruotsi), Hold Norge Rent (Norja), Hold Danmark Rent (Tanska), Ringrás (Färösaaret), CSR (Grönlanti).

Kampanjan päätapahtuma järjestettiin toukokuun ensimmäisenä lauantaina, jolloin jokaisessa jäsenmaassa järjestettiin kansallinen siivoustapahtuma. Suomessa tapahtuma järjestettiin Ruissalon kansanpuistossa Turussa.

Kemikalisoituminen

Kemikalisoitumiseen liittyvät projektit, joissa yhdistys on ollut mukana, liittyvät usein haitallisiin eliönestomaaleihin ja niiden vähentämiseen huviveneilyssä. Veneilijöiden lisäksi haitallisten aineiden pääsystä vesistöihin ja maaperään tiedotetaan myös veneseuroille, telakoille ja kunnille.

Hangon pohjapesurikokeilu

Hangon Itäsatamaan hankittiin vuoden 2018 lopussa Drive-in Boatwash™ BIGWASH-16 WIDE -merkkinen pohjapesuri. Yhdistys haluaa kahden veneilykauden mittaisella kokeilulla tukea myrkytöntä vesillä liikumista ja edistää mekaanisten puhtaanapitomenetelmien käyttöönottoa. Kauden 2019 aikana yhdistys keräsi käyttäjäkokemuksia, joilla selvitettiin, kuinka vartenotettavana metodina vapaa-ajanveneilijät pesuria pitävät. Kauden aikana otettiin myös vesinäytteitä, joilla seurattiin pesurin tuottaman jäteveden raskasmetallipitoisuuksia. Jotta yhdistys voisi suositella pesuria vaihtoehtona, tulee pesurin olla ympäristöystävällinen vaihtoehto. Pesurin käyttökokemuksien seuranta voidaan jatkaa myös tulevana kautena, ja vesinäytteitä otetaan rahoituksen salliessa. Kokeilun rahoittaa Weisell-säätiö, ja pesuria operoi Hangon Itäsataman ST1.

Rehevöityminen

Rehevöitymiseen liittyvissä projekteissa pyritään parantamaan veneilijöiden käymäläjätteiden tyhjennysverkostoa tai kehittämään ravinteiden kiertoa muun kompostoinnin kautta saarikohteissa. Rehevöitymisen ehkäisyä voidaan projekteissa tarkastella myös laajemmin, esimerkiksi sen

kautta, miten voidaan optimoida jätekuljetuksia vesillä. Rehevöitymisprojektit ottavat nykyään huomioon myös paremmin ravinnekiertonäkökulman.

SaaRa – Ravinnekiertoa Saaristomeren matkailukohteissa

SaaRa-projekti alkoi vuoden 2017 lopussa. SaaRa on saariston matkailukohteiden ravinnekierrätystä edistävä projekti, jonka tavoitteena on ruokahävikin vähentäminen sekä syntyneen biojätteen paikallinen hyödyntäminen saaristossa.

Tällä hetkellä Saaristomeren ravintolakohteissa syntyvä ruokahävikki joutuu sekajätteeseen. Saaristomeren kasvavat matkailijamäärät lisäävät ennestään alueen ruokahävikkiä, jolla on sekä suoria että välillisiä rehevöitymisvaikutuksia. Ongelma on olennainen myös huviveneissä, joissa valmius jätteen lajitteluun puuttuu.

Biojätteen paikallinen kierrättäminen vähentäisi myös mantereelle kuljetettavan jätteen määrään. PSS ry:n osuus projektissa keskittyy viestintään etenkin veneilijöiden suuntaan, sekä selvittämään ja parantamaan valmiutta biojätteen keräämiseen veneissä. Projektin puitteissa lisätään myös biojätteen keräyspisteitä saaristossa.

Vuonna 2018 projektin mahdollistamana otettiin Jurmon saarella käyttöön kaksi 550-litraista kompostoria sekä jälkikomposti. Vuonna 2019 projektin mahdollistamana otettiin lisäksi Gullkronan ja Bodön saarilla käyttöön kaksi 550-litraista kompostoria sekä jälkikomposti.

SaaRan projektipartnereita olivat Turun yliopiston Brahea-keskus ja Pidä Saaristo Siistinä ry. Projektia toteutettiin 1.11.2017–31.10.2019 välisenä aikana Nauvon, Seilin, Öron sekä eteläisen Jurmon, Gullkronan ja Bodön matkailukohteissa ja vierasvenesatamissa. SaaRa on yksi hallituksen ravinnekierrätysohjelman kärkihankkeista ja se rahoitetaan ympäristöministeriön RaKi-ohjelmasta.

BATSECO-BOAT

PSS ry on mukana BATSECO-BOAT-projektissa, joka parantaa veneiden käymäläjätteen vastaanottoverkostoa koko keskisen Itämeren alueella Viron rannikon sekä Suomen, Ruotsin ja Ahvenanmaan saaristoiden suosituimmilla veneilyreiteillä. Tavoitteena on löytää käyttäjäystävällisimmät sekä kustannustehokkaimmat ratkaisut käymäläjätteen keräämiseen.

Projekti alkoi loppuvuodesta 2017. Vuonna 2019 yhdistys sijoitti takaisin Saaristomeren alueelle viisi korjattua kelluvaa imutyhjennyslaitetta. Vuonna 2019 tehtiin kansallinen hankinta kolmen uuden kelluvan imutyhjennyslaitteen hankinnasta projektirahoituksen avulla. Hankintasopimus allekirjoitettiin suomalaisen HL Metallin kanssa. Uudet laitteet on tarkoitus ottaa käyttöön kaudella 2020. Yhdistys myös toimii projektin kommunikaatiovastaavana ja osana tuota työpakettia julkaisu projektille omat verkkosivut osoitteessa: www.batseco-boat.eu.

Tulosten pohjalta projektissa investoidaan kymmeneen uuteen imutyhjennyslaitteeseen, joista kaksi sijoitetaan Ruotsin Norrtäljeen, 2–3 Ahvenanmaalle, kaksi Saaristomerelle sekä neljä Viron rannikkoalueelle.

Projektille on myönnetty rahoitus 30.11.2017 Central Baltic Interreg -ohjelmasta.

Resurssikontti

Yhdistys on mukana hankkeessa, jossa VTT rakentaa Business Finlandin rahoittamassa Resurssikontti 2 - innovaatiohankkeessa yhdessä yrityskumppaneidensa WatManin, Sarlinin, Aquamineralsin, Nordkalkin, Bluetin ja Ecomationin kanssa laivakonttiin jätevedenpuhdistamaa. Sen tehtävänä on tuottaa puhdasta vettä ja ottaa jätevedestä talteen

ravinteina typen ja fosforin. Lisäksi puhdistamo ottaa talteen hiilijakeen, joka voidaan jalostaa esimerkiksi aktiivihiehen raaka-aineeksi.

Vuoden 2019 syksyllä Saaristomeren alueelta kerättyä septilietettä siirrettiin Jyväskylään testauksia varten. Alustavien tulosten mukaan liete on erittäin ravinnepitoista. Hanke jatkuu vuoden 2020 kevääseen asti.

Muut projektit

COMPLETE - Completing management options in the Baltic Sea Region to reduce risk of invasive species introduction by shipping

COMPLETE on koko Itämeren alueen kattava projekti, joka keskittyy tutkimaan, miten veneily ja laivaliikenne vaikuttavat vieraslajien leviämiseen. Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana projektissa vapaa-ajan veneilyn ympäristövaikutusten asiantuntijana, ja yhdistyksen osalta toimet keskittyvät biofoulingin eli päällyskasvuston seurantaan veneilyssä. Hankkeen rahoittaa Interreg Baltic Sea Region -ohjelma. Projekti alkoi 1.10.2017 ja päättyy 30.9.2020.

Kesän 2019 aikana PSS ry osallistui näytteiden analysoimiseen ja viimeisteli yhtenäisen protokollan vapaa-ajanveneilyn kautta leviävien vieraslajien seurantamenetelmistä. Protokolla valmistui syksyllä 2019. Lisäksi kehitettiin dokumentti parhaista toimintatavoista vieraslajien leviämisen estämiseksi vapaa-ajanveneilyn kautta. Tiedoston viimeiset muokkaukset aloitettiin vuoden 2019 lopulla ja viimeinen versio valmistuu helmikuussa 2020. Projektille haetaan yhdeksän kuukauden jatkokautta, jonka tarkoituksena on varmistaa tuloksien käyttöönotto ja pitkäaikainen hyödyntäminen. Jatkohakemuksen suunnittelu aloitettiin syksyllä 2019 ja valmis hakemus luovutetaan rahoittajalle helmikuussa 2020. PSS ry osallistui COMPLETE:n sidosryhmäkonferenssiin joulukuussa ja oli mukana keskustelemassa aiheesta pienveneiden kannalta.

HELCOM ELB (End-of-life boat)

PSS ry tuotti Ympäristöministeriön toimeksiantona HELCOMille Itämeren maiden alueelle best practise -suunnitelman/mallin siitä, miten käytöstä poistetut veneet tulee asianmukaisesti hävittää. Vuonna 2017 aloitettiin olemassa olevien tietojen kartoitus ja koonti. Raportti valmistui huhtikuussa 2019 ja se raportoitiin HELCOMin Pressure-työryhmälle Tallinnassa.

Jurmon kiinteä imutyhjennysasema

Pidä Saaristo Siistinä ry sijoitti kiinteän imutyhjennyslaitteen Jurmon vierasvenesatamaan. Laitteen huoltotöistä ja säiliön tyhjennyksestä vastaa PSS ry omalla huoltoaluksellaan M/S Roopella. Laite sijaitsee vesipisteen kanssa samassa paikassa muodostaen siten huoltopisteen. Laite otettiin käyttöön keväällä 2019, ja sen kautta kerättiin talteen noin yhdeksän kuutiota veneistä tulevaa septilietettä.

Hanke rahoitettiin osittain Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014–2020. Rahoitus saatiin Leader-ryhmä I samma båt – samassa veneessä kautta ja hanke toteutetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella. Hanketta rahoitti myös Saaristomeren Suojelurahasto, paikallinen yrittäjä **Klas Mattsson** ja Pidä Saaristo Siistinä ry.

Septiverkosto kuntoon (SeVeKu)

PSS ry sijoittaa Etelä-Saimaalle kaksi uutta kelluvaa imutyhjennyslaitetta veneilijöiden käyttöön kaudeksi 2020. Imutyhjennyslaitteet sijoitetaan Etelä-Karjalan virkistysalueesäätien omistamien Ruuhon ja Satamon saarten läheisyyteen.

Imutyhjennyslaitteiden hankinnat mahdollistaa EU:n Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman rahoittainen Septiverkosto kuntoon (SeVeKu) -hanke, ja rahoituspäätös saatiin vuonna 2019. Imutyhjennyslaitteet valmistaa tarjouskilpailun voittanut suomalainen Oy HL-Metal Ab.

Tammisaaren kelluva imutyhjennysasema

Tammisaaren Byxholmenin edustalle sijoitettiin uudentyypinen imutyhjennysasema, joka esiteltiin ensimmäistä kertaa Hangossa syksyllä 2018. Kyseinen imutyhjennysasema edustaa asemien uusinta muotia. Aseman kapasiteetti on peräti kymmenen kuutiota ja malliltaan asema on laiturimainen. Tukevaan imutyhjennysasemaan pystyy kiinnittymään vaivattomasti isommallakin veneellä, koska toinen puoli on varustettu korokeportailla. Uusi asema on kerännyt runsaasti kiitosta paikallisilta veneilijöiltä, jotka ovat jo vuosikautia kaivanneet imutyhjennysasemaa Tammisaaren pienveneväylän lähistölle. Imutyhjennysaseman rahoittivat Weisell-säätiö, Ålandsbankenin Itämeriprojekti, John Nurmisen säätiön Nutribute-joukkorahoituskampanja ja muutama yksityishenkilö.

Yhteistyö Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa

PSS ry aloitti yhteistyön Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa vuonna 2019. Yhteistyön tarkoituksena oli järjestää tapahtumia, joissa tavoitetaan ELY-keskuksen alueella vakituisesti sekä osa-aikaisesti asuvia henkilöitä viestien ympäristöasioista, erityisesti vesiympäristöön keskittyen. Tapahtumia järjestettiin yhteensä kuusi kappaletta ja ne kulkivat nimellä "Vaikuta vesiin Nyt". Yhteistyö jatkuu vuonna 2020.

s. 19 **Erillinen isompi nosto Mahanpuruja muovista -kampanjasta**

Muoviroska kuriin tarrakampanjalla – kaupunkien katukaivot saivat värikkäät tarroitus

Porvoossa, Turussa ja Vantaalla saattoi kesän 2019 aikana kohdata huomiota herättävin kalatarroin koristeltuja kaivonkansia ja värikkäitä infotekstejä roskiksissa. Kaivonkannet ja roskikset olivat osa PSS ry:n *Mahanpuruja muovista* -viestintäkampanjaa, jonka tarkoituksena on lisätä tietoisuutta hulevesiin liittyvästä roskaantumisongelmasta.

Harva tietää, että suurin osa Itämeren roskista on peräisin kaupunkiympäristöistä ja ne kulkeutuvat vesistöihin esimerkiksi suoraan kuluttajalta tai hulevesiä pitkin. Erityisen tavallista on heittää tupakantumpit filttareineen sadevesikaivoihin tietämättä, että hulevedet johdetaan lähes kaikkialla suoraan puhdistamatta lähimpään vesistöön. Siksi ei olekaan mikään yllätys, että tupakantumppi on maailman tavallisin meriroska.

Mahanpuruja muovista -kampanjan viesti sekä raikas ja hauska ilme huomioitiin useissa medioissa, ja aihe herätti toivottua keskustelua. Pilottivuoden 2019 perusteella kampanjasta kehitettiin konsepti, jota toteutetaan myös tulevina kesinä kaupunkiympäristöissä ja yleisötapahtumissa.

Kampanjaa tuodaan esille erityisesti niin kutsutuilla "hotspot"-alueilla, joissa on koettu roskaantumisen riskin olevan huomattava. Hotspot-alueiksi luokitellaan tässä tapauksessa paikat, joissa ihmiset viihtyvät usein esimerkiksi nauttien virvokkeita, eväitä tai tupakoiden, ja jonne roskat jäävät usein joko tahallisesti tai tahattomasti.

Kampanja lähti liikkeelle Suomen ympäristökeskuksen vuonna 2018 järjestämästä Meriroskahaastekilpailusta, jossa PSS ry:n idea palkittiin 7000 eurolla. Vastaavanlaisia kampanjoita on toteutettu esimerkiksi Lontoossa ja Göteborgissa, joissa kyseinen "nudging"-vaikuttamiskeino on tutkitusti vähentänyt roskaamista.

s. 21 Ympäristöviestintä

Pidä Saaristo Siistinä ry:n ympäristöviestinnän tavoitteena on välittää ajankohtaista ja luotettavaa tietoa vesistöjen ympäristöasioista ja yhdistyksen toiminnasta. Uutta viestittävää ympäristötietoa syntyy muun muassa PSS ry:n tekemän yhteistyön ja monien ympäristöprojektien kautta. Tätä tietoa välitetään laajalti yhteiskuntaan. PSS ry:n viestinnän kohderyhmiä ovatkin yhdistyksen jäsenten ja vesilläliikkujien lisäksi kaikki vesistöjen hyvinvoinnista kiinnostuneet kansalaiset.

Viestinnän tavoitteena on myös lisätä yhdistyksen jäsenmäärää ja sitouttaa nykyisiä jäseniä. Lisäksi yhdistyksen viestintä tukee yritysyhteistyötä. Pidä Saaristo Siistinä ry:n kumppanina yritys viestii olevansa aktiivinen ja valveutunut toimija ympäristöasioissa. Yritysyhteistyössä molemmat osapuolet ovat halukkaita motivoimaan, sitouttamaan ja aktivoimaan sidosryhmiään vesiympäristön suojeluun ja tekoihin puhtaampien vesistöjen puolesta.

Vuoden 2019 teemat

50-vuotisjuhlavuodesta viestiminen

Juhlavuositeema näkyi monella tapaa yhdistyksen viestinnässä vuonna 2019. Tavoitteena oli tuoda laajemman yleisön tietouteen yhdistyksen syntytarinaa ja historian vaiheita tähän päivään asti.

Juhlavuoden kunniaksi yhdistykselle suunniteltiin näyttävä juhlavuoden graafinen ilme, joka näkyi niin jäsentarrassa, messuosastolla, 50-vuotisjuhlassa Ruissalon Telakalla kuin muissakin printti- ja digimateriaaleissa. Juhlavuonna laadittiin myös artikkeli, jossa valotettiin yhdistyksen toimintaa ja syntyä ja jota levitettiin laajalti eri julkaisuihin, niin venealan lehtiin kuin veneseurojen julkaisuihin.

Juhlavuositeema näkyi myös printti-ilmoituksissa. Juhlavuoden ilmoituksen aiheena oli ”En juhli merkkipäivääni”-viesti, jossa kehoitettiin ohjaamaan mahdolliset muistamiset lahjoituksena yhdistykselle.

Roskaantumisen

Vesistöjen roskaantuminen ja muoviroska olivat päivänpolttavia uutisaiheita myös vuonna 2019. Yhdistyksen asiantuntijat antoivat aiheen tiimoilta runsaasti haastatteluja televisioon, blogeihin, vlogeihin, radioon sekä printtimediaan. Muun muassa National Geographic Suomi haastatteli yhdistyksen edustajia Planet or Plastic? -sarjaan, ja Ylen juontajat vierailivat Saaristomeren huoltoaluksella M/S Roopella kuvaamassa Itämeren suojelijat -sarjaan kuuluvan jakson.

Yhdistyksen vuonna 2018 käynnistynyt *Suomen Roskakalat* -kampanja, jossa roskakaloina esittäytyi tyypillisimpiä meriroskia, palkittiin Vuoden Mainos -tittelillä Turun talousalueen mainoskilpailussa.

Roskaantumisasihetta nostettiin esiin myös Mahanpuruja muovista -viestintäkampanjan, rantaroskamonitorointien ja Siisti Biitsi -ohjelman kautta.

Näkyvyys tapahtumissa

Vuonna 2019 yhdistyksen panos monipuoliseen tapahtumanäkyvyyteen oli merkittävä. Yhdistys järjesti tuttuun tapaan jokavuotisen satamaseminaarin, osallistui venealan messuihin ja piti puheenvuoroja eri tilaisuuksissa. Näiden lisäksi yhdistys järjesti muun muassa yhteisen hyväntekeväisyyskonsertin SUMU Big Bandin kanssa Turun Kårenilla. Lisäksi uuden roskienkeruuneen myötä yhdistys osallistui moniin kesätapahtumiin ympäri Suomen.

Kesäkaudella yhdistys toteutti yhteistyössä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa Vaikuta vesiin Nyt -tapahtumia Saaristomeren alueella. Yksi näistä tapahtumista oli ns. kelluva näyttely M/S Roopen kannella,

jossa esiteltiin yhdistyksen toimintaa ja jossa myös Lounais-Suomen Jätehuolto (LSJH) oli yhteistyökumppanina.

Vuonna 2019 syksyllä järjestettiin ensimmäistä kertaa myös Posankka Race -varainkeruutapahtuma Turun Aurajoessa yhteistyössä Kristiina's Product Designin kanssa. Tapahtuma oli erittäin suosittu, ja se vakiintui osaksi Turun päivän ohjelmaa.

Viestintäkanavat

Pidä Saaristo Siistinä ry pyrkii viestimään kohdennetusti ja monikanavaisesti. Kaikki viestintämateriaali tehdään suomeksi ja ruotsiksi ja joissakin tapauksissa myös muilla kielillä.

Ulkoisen tiedotuksen kanavia ovat sosiaalinen media (Facebook, Instagram ja Twitter), verkkosivut, sähköinen uutiskirje, esitteet, kahdesti vuodessa ilmestyvä Roope-jäsenlehti sekä tiedotusmateriaali Roope-palvelupisteissä ja Roope-satamissa.

Ajankohtaisista asioista lähetetään tiedotteita tiedostusvälineille asiasta riippuen joko koko yhdistyksen toiminta-alueelle tai kohdennetusti tietyille alueelle. PSS ry julkaisee ilmoituksia ja artikkeleita muun muassa yhteistyökumppaniensa Otavamedian Vene- ja Kippari-lehdissä sekä Pro Sailissa ja saaristoaiheisissa kesäjulkaisuissa.

Näkyvää yhteistyötä tukijoidemme kanssa

Lukuja: NÄMÄ PÄIVITETÄÄN MYÖHEMMIN

x sosiaalisen median seuraajaa

x lähetettyä tiedotetta

x printtiosumaa sanoma- ja aikakauslehdissä

x verkko-osumaa

x Roope-lehden levikki

x lähetettyä uutiskirjettä

s.23 Tukijoiden logot

s. 24 takakansi (yhteistiedot)